

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

મારવાડ ગ્રામીણ બેંક અને અન્ય

વિરુદ્ધ

રામ પાલ ચૌહાન

એપ્રિલ ૨૭, ૨૦૦૬

[ન્યાયમૂર્તિ શ્રી અરિજીત પાસાયત અને ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એસ. એચ. કપાડિયા]

સેવા કાયદો:

મારવાડ ગ્રામીણ બેંક (કર્મચારી) સેવા નિયમન, ૧૯૮૦; નિયમન ૩૦

(૧) (એફ):

કર્મચારી-ગેરકાયદેસર સંતોષ/ગેરવર્તણૂક-શિસ્તની કાર્યવાહી-
કર્મચારીને સેવામાંથી બરતરફ કરવો- પડકાર-હાઈકોર્ટના સિંગલ જજ દ્વારા
બરતરફ-બરતરફીના આદેશને રદ કરતી હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા
ઉલટાવી-અપીલ પર, યોજવામાં આવી:કર્મચારી દ્વારા આરોપો સ્વીકારવા-
અન્ય વ્યક્તિઓ આ મુદ્દાઓ પર ભાગ્યે જ કોઈ પ્રકાશ પાડી શક્યા હોત-આ
ઘટનાના સાક્ષીઓની ગેરહાજરીમાં, કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન ન
કરવાને કારણે સત્તાવાળાઓ દ્વારા કોઈ પૂર્વગ્રહ પેદા થયો ન હતો-કારણ કે
સંબંધિત આરોપો અંગેના તારણોને ઉચ્ચ અદાલતે યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં ધ્યાનમાં
લીધા ન હતા, તેથી આ બાબતને નવેસરથી વિચારણા માટે ઉચ્ચ અદાલતમાં
પરત મોકલી દેવામાં આવી હતી.

મારવાડ ગ્રામીણ બેંક (સ્ટાફ) સર્વિસ રેગ્યુલેશન્સ, ૧૯૮૦ ના
રેગ્યુલેશન્સ ૩૦ (૧) (એફ) ની જોગવાઈઓ હેઠળ ગેરવર્તણૂક/ગેરકાયદેસર
લાભના આરોપમાં પ્રતિવાદી-કર્મચારીને સેવામાંથી બરતરફ કરવામાં આવ્યો
હતો.

શિસ્ત સત્તાવાળા દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશ પર પ્રશ્ન ઉઠાવતા,
પ્રતિવાદીએ એક રિટ અરજી દાખલ કરી હતી જેને સિંગલ જજે ફગાવી દીધી

હતી.અપીલ પર, હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે શિસ્ત સત્તામંડળ અને અપીલ સત્તામંડળના આદેશોને રદ કર્યા હતા.તેથી વર્તમાન અપીલ.

અપીલકર્તાઓએ દલીલ કરી હતી કે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો આ કેસના તથ્યો સાથે કોઈ સુસંગત નથી; અને ઉચ્ચ અદાલતે બધા આરોપોનો અલગથી સામનો કર્યો નથી.

અપીલને ફગાવી દેતા, અદાલતે

ઠેરવવેલ કે : શાખા મેનેજરે વ્યવસ્થાપન સાક્ષી તરીકે જુબાની આપી હતી.પ્રતિવાદી-કર્મચારી દ્વારા તેની ઉલટ-તપાસ કરવામાં આવી હતી, પરંતુ તેને ફરીથી રજૂ કરવા માટે વધુ પ્રાર્થના કરવામાં આવી હતી.જ્યારે તેમની પહેલેથી જ ઉલટ તપાસ કરવામાં આવી હતી ત્યારે આવી દાદ શા માટે કરવામાં આવી રહી હતી તેનું કોઈ કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું ન હતું.હકીકતમાં, ચાર્જ નંબર ૬ અને ૭ ની ટકાઉપણું પ્રતિવાદીના સ્વીકૃત વલણ પર આધારિત હતી.અન્ય વ્યક્તિઓ આ મુદ્દા પર ભાગ્યે જ કોઈ પ્રકાશ પાડી શક્યા હોત.તેમણે આરોપો સ્વીકાર્યા હોવાનું જણાય છે.આમ હોવાથી, સાક્ષીઓને બોલાવવાની ગેરહાજરીમાં કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું કથિત પાલન ન કરવાને કારણે કોઈ પૂર્વગ્રહનો પ્રશ્ન ઊભો થતો નથી.હાઈકોર્ટે આ પાસાને ધ્યાનમાં લીધું હોય તેવું

લાગતું નથી અને નિયમિત રીતે અન્ય આરોપોને લાગુ પડતા તર્કનો ઉપયોગ ચાર્જ નંબર ૬ અને ૭ માટે કર્યો હતો. જારી કરાયેલી નોટિસ આરોપ નંબર ૬ અને ૭ના સંદર્ભમાં તારણો સુધી મર્યાદિત હતી. ઉચ્ચ અદાલતે આ મુદ્દાને યોગ્ય ઢ્રષ્ટિકોણથી ધ્યાનમાં ન લીધો હોવાથી, આ મામલો ચાર્જ નંબર ૬ અને ૭ પર ફરીથી વિચારણા માટે મોકલવામાં આવે છે. જો કે, તે સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે કેસની યોગ્યતા પર કોઈ અભિપ્રાય વ્યક્ત કરવામાં આવ્યો નથી.

[૪૧૨-એફ-જી-એચ; ૪૧૩-એ]

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન: સિવિલ અપીલ નંબર ૨૩૨૪/૨૦૦૬.

ડી. બી. સી. એસ. એ. (રીટ) નંબર ૬૧૭/૨૦૦૩ માં રાજસ્થાન ઉચ્ચ ન્યાયાલયના તારીખના ૦૩/૦૬/૨૦૦૪ ના આદેશમાંથી.

અપીલકર્તાઓ માટે અમરેન્દ્ર સેન, નલિન સંગલ, દેબા પી. મોહંતી અને અનિલ કુમાર સંગલ.

પ્રતિવાદી માટે મનુ મૃદુલ, કૈલાશ ચંદ્ર ભટ્ટ, આનંદ કુમાર વાત્સ્યા અને સૂર્યકાંત.

અદાલતનો ચુકાદો આમના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

ન્યાયમૂર્તિશ્રી અરિજીત પાસાયત. પરવાનગી આપવામાં આવી છે.

આ અપીલમાં પડકાર એ છે કે રાજસ્થાન હાઈકોર્ટ, જોધપુરની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા પ્રતિવાદી દ્વારા દાખલ કરાયેલ ડી. બી. સિવિલ સ્પેશિયલ અપીલ (રિટ) નંબર ૬૧૭/૨૦૦૩ ને મંજૂરી આપતા ચુકાદાની શુદ્ધતા સામે છે.વિવાદિત આદેશ દ્વારા ઉચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો હતો:

"ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, અમારો મત છે કે ૮મી ઓગસ્ટ, ૧૯૯૫ના રોજ સમાપ્ત કરવાનો વિવાદિત આદેશ પ્રક્રિયાગત ભૂલથી પીડાય છે જે સ્પષ્ટ અન્યાય અથવા કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરે છે.

પરિણામે, વિશેષ અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવે છે.૨૨મી જુલાઈ, ૨૦૦૩નો એકલ ન્યાયાધીશનો આદેશ રદ કરવામાં આવ્યો છે.રિટ પિટિશનને મંજૂરી છે.૩ ઓગસ્ટ, ૧૯૯૫ ના રોજ શિસ્ત અધિકારીનો આદેશ પરિશિષ્ટ-૧ અને

૨૮/૧૨/૧૯૯૫ ના રોજ અપીલ અધિકારીનો આદેશ પરિશિષ્ટ-૨ ૨૬ કરવામાં આવે છે અને બાજુ પર રાખવામાં આવે છે.તે નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે અપીલકર્તાને તમામ પરિણામી લાભો સાથે સેવામાં પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવશે.

આ અદાલત દ્વારા ૨૭/૦૯/૨૦૦૪ નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી, જે આરોપ નંબર ૬ અને ૭ સામે હાઈકોર્ટના ચુકાદાની સ્થિરતા સુધી મર્યાદિત હતી.

વાસ્તવિક પાસાઓનો સંક્ષિપ્ત સંદર્ભ પૂરતો હશે.

મારવાડ ગ્રામીણ બેંક (સ્ટાફ) સર્વિસ રેગ્યુલેશન્સ, ૧૯૮૦ (ત્યારબાદ "રેગ્યુલેશન્સ" તરીકે ઓળખવામાં આવશે) ના નિયમનો ૩૦(૧)(એફ) ની જોગવાઈઓ હેઠળ પ્રતિવાદીને સેવામાંથી બરતરફ કરવામાં આવ્યો હતો, કારણ કે તે અપીલકર્તા-મારવાડ ગ્રામીણ બેંકની સરનો શાખામાં પોસ્ટિંગ દરમિયાન તેમની સામે લગાવવામાં આવેલા ગેરવર્તણૂકના આરોપમાં દોષિત ઠર્યો હતો.કેટલાક લોન લેનારાઓ દ્વારા તેમની સામે ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી જેમાં આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો કે તેમણે કૃષિ ગ્રામીણ બેંક રાહત નિયમો

હેઠળ રાહત આપવા માટે લાંચ માંગી હતી.શાંતિ લાલ શર્મા દ્વારા પ્રાથમિક તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી, જેમણે મેનેજર, ફિલ્ડ સુપરવાઈઝર અને અન્ય સ્ટાફ સભ્યોના નિવેદનો નોંધ્યા હતા અને ફરિયાદકર્તાઓના નિવેદનો પણ નોંધ્યા હતા.પ્રારંભિક તપાસ કર્યા પછી, નિયમનના નિયમન ૩૦ હેઠળ શિસ્તની કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હતી.પ્રતિવાદીને ૦૬/૦૮/૧૯૯૧ ના રોજ એક મેમોરેન્ડમ આપવામાં આવ્યું હતું જેમાં તેમને જાણ કરવામાં આવી હતી કે આરોપોના નિવેદનમાં દર્શાવેલ અને આરોપોના નિવેદનમાં સમજાવાયેલ આરોપો પર તેમની સામે તપાસનો પ્રસ્તાવ છે.પ્રતિવાદી સામેના આરોપો નીચે મુજબ છે:-

"ચાર્જ નંબર-૧

પ્રતિવાદીએ પોતાનું ખાતું બંધ કરવા માટે એક નરસી પાસેથી લાંચ તરીકે રૂ. ૧૦૦/- ની માંગણી કરી હતી અને તેણે લોન લેનારાઓને પૈસા આપવા અને પછીથી થાપણની રસીદો લેવાનું કહ્યું હતું અને તેના દ્વારા રસીદો ન આપવાને કારણે, તેણે લોન લેનારાઓએ બેંકમાં નાણાં જમા કર્યા ન હતા અને તેથી, તેણે

બેંકના હિત પર નજર રાખી ન હતી અને આમ, ૧૯૮૦ના નિયમોના નિયમો ૧૭ અને ૧૯નું ઉલ્લંઘન કર્યું હતું.

ચાર્જ નંબર-૨

પ્રતિવાદીએ ગણેશ અને મોહન લાલને તેમના ખાતાઓ અંગે સાચી માહિતી આપી ન હતી અને તેમણે લોન લેનારાઓને હેરાન કર્યા હતા અને લોન લેનારાઓને સાચી માહિતી ન આપીને અને લોન લેનારાઓને હેરાન કરીને, તેમણે ૨૭/૦૭/૧૯૮૧ ના પરિપત્રનું ઉલ્લંઘન કર્યું હતું અને વધુમાં, તેમણે મોહન લાલ પાસેથી લાંચ તરીકે રૂ.૨૩૨.૬૫ રૂપિયા વધુ વસૂલ્યા હતા અને આમ, તેમણે ૧૯૮૦ ના નિયમોના નિયમો ૧૭ અને ૧૯નું ઉલ્લંઘન કર્યું હતું.

ચાર્જ નંબર-૩

પ્રતિવાદીએ એક કર્મી પાસેથી લાંચ તરીકે રૂ. ૨૦૦/- ની માંગણી કરી હતી અને વધુમાં, કર્મી દ્વારા પ્રતિવાદીને લોનની રકમ તરીકે રૂ. ૧૪૦૦/- આપવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ પ્રતિવાદીએ તે પૈસા બેંકમાં જમા કરાવ્યા ન હતા અને તે રકમ અનધિકૃત રીતે પોતાની પાસે રાખી હતી અને આમ, તેણે લોન લેનારાઓ પાસેથી મળેલી રકમ બેંકમાં જમા કરાવી ન હતી અને આમ, ૧૮/૦૨/૧૯૮૪ ના પરિપત્રનું ઉલ્લંઘન કર્યું હતું અને વધુમાં લાંચની માંગણી કરીને અને લોન તરીકે વસૂલાયેલી રકમ પોતાની પાસે રાખીને, તેણે ૧૯૮૦ ના નિયમનો નિયમ ૧૭ અને ૧૯ ની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન કર્યું હતું.

ચાર્જ નંબર-૪.

તેવી જ રીતે, પ્રતિવાદીએ તેજા પાસેથી લાંચ પણ માંગી અને વધુમાં, તેણે તેજા પાસેથી ૧૩૦૦/- રૂપિયા લીધા, પરંતુ તે નાણાં બેંકમાં જમા ન કર્યા અને તે રકમ અનધિકૃત રીતે તેની પાસે રાખી અને તેથી, તેણે ૨૭/૦૭/૧૯૮૧ અને ૧૮/૦૨/૧૯૮૪ ના પરિપત્રોમાં સમાવિષ્ટ સૂચનાઓનું ઉલ્લંઘન કર્યું અને ૧૯૮૦

ના નિયમનના નિયમો ૧૭ અને ૧૯ ની જોગવાઈઓનું પણ ઉલ્લંઘન કર્યું.

ચાર્જ નંબર-૫

પ્રતિવાદીએ બાકી રકમના સંદર્ભમાં લોન લેનારાઓને સાચી માહિતી આપી ન હતી અને પહેલેથી જ લોનની રકમ જમા કરી દીધી હતી અને તેણે લોન લેનારાઓને હેરાન કર્યા હતા અને તેમને ખોટી માહિતી પણ આપી હતી અને આ રીતે તેણે બેંકની છબીને ઓછી કરી હતી.

ચાર્જ નંબર ૬

૨૫/૧૦/૧૯૯૦ ના રોજ, તેઓ કેશિયર હતા અને તે દિવસે તેમના દ્વારા કેશ બુક બંધ કરવામાં આવી ન હતી અને જોકે રકમ ખરેખર ૨૬/૧૦/૧૯૯૦ ના રોજ પ્રાપ્ત થઈ હતી, પરંતુ તેમણે

૨૫/૧૦/૧૯૯૦ ની તારીખે રસીદો જારી કરી હતી અને આમ,
૧૮/૦૨/૧૯૮૪ ના પરિપત્રમાં સમાવિષ્ટ સૂચનાઓનું ઉલ્લંઘન
કર્યું હતું.

ચાર્જ નંબર-૭

૨૫/૧૦/૧૯૯૦ તારીખના વાઉચર્સ પર, પ્રતિવાદીએ નોંધોના
વર્ણનનો ઉલ્લેખ કર્યો નથી.

શિસ્ત સત્તાવાળા દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશ પર પ્રશ્ન ઉઠાવતા, એક રિટ
અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી જેને વિદ્વાન સિંગલ જજે ફગાવી દીધી
હતી.ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા ખાસ અપીલ મંજૂર કરવામાં આવી હતી અને શિસ્ત
અધિકારી અને અપીલ અધિકારીના આદેશો રદ કરવામાં આવ્યા હતા.

અપીલકર્તાઓના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે કુદરતી ન્યાયના
સિદ્ધાંતોના કથિત ઉલ્લંઘનનો તર્ક વર્તમાન કેસની હકીકતો અને આરોપ નંબર ૬
અને ૭ સંબંધિત કોઈપણ ઘટનામાં લાગુ પડતો નથી.પ્રતિવાદી દ્વારા આપવામાં

આવેલ સમજૂતીને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવી હતી અને તે અસ્વીકાર્ય હોવાનું જણાયું હતું.ઉચ્ચ અદાલતે ચાર્જ નંબર ૬ અને ૭ સાથે અલગથી વ્યવહાર કર્યો ન હતો અને ચાર્જ નંબર ૧ થી ૫ ના સંબંધમાં સિદ્ધાંતો ચાર્જ નંબર ૬ અને ૭ પર પણ લાગુ કરવામાં આવ્યા હતા.

બીજી તરફ, પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે હાઈકોર્ટ કાર્યવાહીના સંચાલનમાં રહેલી ખામીઓની નોંધ લીધી છે અને અધિકારીઓ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશમાં યોગ્ય રીતે દખલ કરી છે.નોંધનીય છે કે આ અદાલતમાં દાખલ કરાયેલા જવાબી સોગંદનામામાં નીચે મુજબ જણાવવામાં આવ્યું છે:

"૩(એ) જ્યારે સાક્ષી શ્રી મંગલા રામને પ્રશ્ન નંબર-૨૨ દ્વારા પૂછવામાં આવ્યું કે શું ૨૬/૧૦/૧૯૯૦ ના રોજ મોહન/રામા તેમના ખાતા બંધ કરાવવા આવ્યા હતા અને ૩ થી ૪ અન્ય લોન લેનારાઓને પોતાની સાથે લાવ્યા હતા, ત્યારે શ્રી ચૌધરીએ જવાબ આપ્યો કે રામના પુત્ર મોહનનું ડી.આઈ.આર./૨૬ એકાઉન્ટ ૨૫/૧૦/૧૯૯૦ ના રોજ બંધ કરવામાં આવ્યું હતું."

રેકૉર્ડ પરથી એવું લાગે છે કે શાખા વ્યવસ્થાપક શ્રી મંગલા રામે વ્યવસ્થાપન સાક્ષી તરીકે જુબાની આપી હતી.પ્રતિવાદી દ્વારા તેમની ઉલટતપાસ કરવામાં આવી હતી; પરંતુ શ્રી મંગલા રામ ચૌધરીને ફરીથી રજૂ કરવા માટે વધુ દાદ કરવામાં આવી હતી.તેમણે તેમની પૂછપરછ કર્યા પછી, આવી દાદ શા માટે કરવામાં આવી રહી હતી તેનું કોઈ કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું ન હતું.હકીકતમાં, ચાર્જ નંબર ૬ અને ૭ ની ટકાઉપણું પ્રતિવાદીના સ્વીકૃત વલણ પર આધારિત હતી.અન્ય વ્યક્તિઓ ભાગ્યે જ આ મુદ્દા પર કોઈ પ્રકાશ પાડી શક્યા હોત.તેમણે આરોપો સ્વીકાર્યા હોવાનું જણાય છે.આમ હોવા છતાં, સાક્ષીઓને બોલાવવામાં ન આવે ત્યાં સુધી કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન ન કરવાના કથિત ઉલ્લંઘનને કારણે કોઈપણ પૂર્વગ્રહ થવાનો પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી.ઉચ્ચ અદાલતે આ પાસાને ધ્યાનમાં લીધું હોય તેવું લાગતું નથી અને સંખ્યા ૬ અને ૭ ચાર્જ કરવા માટે અન્ય આરોપોને લાગુ પડતા તર્કને નિયમિત રીતે લાગુ કર્યો હતો.

જારી કરાયેલી નોટિસ આરોપ નંબર ૬ અને ૭ના સંદર્ભમાં તારણો સુધી મર્યાદિત હતી.ઉચ્ચ અદાલતે આ મુદ્દાને યોગ્ય દ્રષ્ટિકોણથી ધ્યાનમાં લીધો ન હોવાથી, અમે ચાર્જ નંબર ૬ અને ૭ પર આ બાબતને ફરીથી વિચારણા માટે મોકલીએ છીએ.અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે અમે કેસના ગુણદોષ પર કોઈ અભિપ્રાય વ્યક્ત કર્યો નથી.

ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ વિના અપીલનો તે મુજબ નિકાલ કરવામાં આવે છે.

એસ. કે. એસ.

અપીલનો નિકાલ.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.